

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант освітньої програми

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(ім'я та прізвище)

«31» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Стратегічне управління

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування
(код і найменування спеціальності)

**Освітньо-професійна програма: Управління та адміністрування
регіональних економічних систем**
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2023 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Стратегічне управління» для студентів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітньою програмою «Управління та адміністрування регіональних економічних систем».

«31»серпня 2023р., 22с.

Розробник: Ковальчук В.Г.,

д.н. з держ. упр., проф.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

_____ (підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри 601 Економіки та публічного управління

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри 601 д.е.н., доц.

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Данііл РЕВЕНКО

(ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>28 Публічне управління та адміністрування</u> (шифр і найменування)	Обов'язкова/
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2	Спеціальність <u>281 Публічне управління та адміністрування</u> (код і найменування)	2023/2024
Загальна кількість годин – <i>кількість годин аудиторних занять</i> */ <i>загальна кількість годин</i> 12/120		Семестр
<u>Кількість тижневих годин (40 годин) для денної форми навчання:</u> (практичні/семінарські заняття) – 16 годин Самостійна робота студента – 80 годин	Освітньо-професійна програма <u>Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах</u> (найменування)	1-й
		Лекції*
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	24 години
		Практичні, семінарські*
		16 годин
		Лабораторні*
		- годин
		Самостійна робота
		80 годин
		Вид контролю
		іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

$$\frac{\text{кількість годин аудиторних занять}}{\text{кількість годин самостійної роботи}} = 40/80$$

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління» полягає в формуванні системи знань, способів діяльності та творчих здібностей з теоретико-методологічних аспектів розроблення стратегій розвитку країни та її регіонів, діяльності публічних організацій, стратегічних планів, проектів і процесів створення системи стратегічного управління на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях в Україні, а також засвоєння вмінь які б дозволяли на практиці реалізувати ці знання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегічне управління» є:

вивчення закономірностей та сучасних тенденцій соціально-економічного розвитку, розуміння його особливостей на рівні регіону;

вивчення сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій стратегічного управління публічними організаціями та територіями;

засвоєння методів аналізу та прогнозування розвитку зовнішнього і внутрішнього середовища регіону;

засвоєння принципів формування цілей;

набуття навичок стратегічного мислення, аналізу систем стратегічного управління регіональними економічними системами та окремими публічними організаціями;

набуття навичок розроблення стратегічних пріоритетів розвитку регіональних економічних систем та окремих публічних організацій;

набуття навичок розроблення заходів щодо економії трудових, матеріальних та фінансових ресурсів публічних організацій та територій в процесі розробки та реалізації стратегії розвитку;

вивчення критеріїв результативності та ефективності стратегічного управління;

засвоєння системного моделювання процесів прийняття стратегічних рішень на регіональному рівні;

вивчення сучасних механізмів стратегічного управління в Україні;

з'ясування проблем і перспектив вдосконалення стратегічного управління в Україні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК03 – здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК16 – здатність оцінювати впливи макросередовища на функціонування держави, регіону, галузі, органу публічної влади, організації (установи) на основі сучасних інформаційних технологій та ресурсів.

Програмні результати навчання:

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

РН07 – Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи;

РН13 – знати теоретичні засади управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах та відповідні методи і управлінські рішення в адміністративному менеджменті.

Міждисциплінарні зв'язки: Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах, Публічна політика в сфері соціально-гуманітарного розвитку, Публічне управління в економічній сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Стратегічне управління та його роль у діяльності публічних організацій

Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організацій

Стратегія за формою та змістом. Обґрунтування стратегії як системи управління перспективним розвитком публічної організації.

Стратегічне управління як система. Місце та роль стратегічного управління в системі управління економічними та соціальними процесами. Концепція стратегічного управління: сутність, принципи, методи та механізм здійснення. Необхідність переходу публічних організацій до стратегічного

управління як реакція на зміни середовища функціонування організації. Загальні риси різних типів стратегічного управління та їх критичний аналіз.

Роль стратегічного управління в забезпеченні ефективності функціонування регіональних економічних систем, окремих публічних організацій України. Переваги та недоліки стратегічного управління.

Тема 2. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях

Характеристика передумов виникнення і застосування стратегічного управління та його ідеології. Специфіка поточного етапу розвитку національної економіки та необхідність зміни завдань управління регіональними економічними системами, окремими публічними організаціями в Україні. Основні етапи еволюційного розвитку стратегічного управління: бюджетування, довгострокове планування, стратегічне планування, стратегічне управління. Сутність, особливості, переваги і недоліки кожного з цих етапів, їх взаємозв'язок.

Сутність та роль «стратегічного мислення» у формуванні визначення стратегічного рівня публічних організацій. Визначення стратегічного рівня публічних організацій. Принципи діяльності та характеристики стратегічно орієнтованої організації. Проблеми та особливості стратегічної діяльності публічних організацій України.

Тема 3. Сутність стратегії та стратегічного набору

Множинність категорії «стратегія». Визначення «стратегії» різними авторами (І. Ансофф, А. Євенко, Б. Карлофф, А. Хакс, Дж. Томпсон та ін.). Класифікація стратегій діяльності організації. Стратегічний набір як система стратегій. Сутність, зміст і процес формування ефективного стратегічного набору. Характеристика складових стратегічного набору на різних етапах життєвого циклу організації. Обґрунтування розробки стратегічного набору за напрямками розвитку. Необхідність та особливості розробки стратегічного набору організаціями України в сучасних умовах розвитку національної економіки. Стратегічна прогалина.

Класифікація стратегій організації та їх характеристика. Характеристика організаційних рівнів стратегічного управління організації. Вплив циклу життєдіяльності організації на стратегію її розвитку. Ринкові характеристики продуктово-товарних стратегій та основні фактори, що впливають на їх вибір.

Сутність ресурсного та функціонального потенціалу управління публічними організаціями. Загальні вимоги до побудови ресурсних і функціональних стратегій. Логістика у стратегічному управлінні як зв'язок ресурсних та функціональних стратегій. Стратегія управління пасивами та активами організації.

Тема 4. Мета в стратегічному управлінні

Сутність, місце та роль мети у стратегічному управлінні. Фактори, що визначають мету в управлінні. Основні етапи формування мети в управлінні.

Місія, генеральна мета публічної організації. Компоненти філософії організації. Зв'язок філософії існування, бачення та місії організації. Сутність, основні складові, особливості розробки та роль місії організації в управлінському процесі. Особливості формування місії організацій різного типу. Конкретні приклади місії публічної організації, її використання та зміни.

Тема 5. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу

Цілі стратегічного управління та вимоги до них. Зміст та принципи формування цілей регіональних економічних систем, окремих публічних організацій в Україні. Різноманітність критеріїв класифікації цілей в управлінні. Показники, що використовуються для характеристики стратегічних цілей. Завдання та умови розвитку цільового підходу на сучасному етапі.

Дерево цілей регіональних економічних систем, публічних організацій в Україні. Поняття дерева цілей і правила його побудови. Дерево цілей та політика досягнення цілей. Особливості розробки дерева цілей на різних етапах життєвого циклу публічної організації.

Основні переваги і недоліки системи управління за цілями.

Тема 6. Середовище регіональної економічної системи, публічної організації

Стратегічний аналіз середовища, як основа прогнозування позиції публічної організації у зовнішньому середовищі. Основні підходи до розуміння середовища публічної організації. Розвиток структурних і динамічних концепцій середовища функціонування організації. Види середовища. Сутність та основні характеристики зовнішнього, проміжного і внутрішнього середовища регіональної економічної системи, публічної організації.

Необхідність аналізу зовнішнього середовища як умова функціонування регіональної економічної системи, публічної організації. Необхідність аналізу макросередовища. Моделі зовнішнього середовища, їх критична оцінка. Розробка стратегій адаптації. Аналіз проміжного середовища регіональної економічної системи, публічної організації. Характеристика основних елементів та методи дослідження проміжного середовища. Внутрішнє середовище регіональної економічної системи, публічної організації, його аналіз та показники. Економічна сутність та загальна оцінка стратегічного потенціалу регіональної економічної системи, публічної організації.

Необхідність моніторингу середовища та розробки антикризової стратегії регіональних економічних систем, публічних організацій України.

7. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища регіональної економічної системи, публічної організації

Складання стратегічного балансу та сутність SWOT-аналізу. Основні етапи застосування SWOT-аналізу. Матриця SWOT-аналізу. Особливості SWOT-аналізу та його значення в розробленні стратегії розвитку регіональних економічних систем, публічних організацій. Сутність матриці Дж. Вілсона. Характеристика особливостей змісту стратегічного балансу регіональних економічних систем, публічних організацій України.

Функції прогнозування в системі стратегічного управління. Зв'язок прогнозів з цілями та стратегіями регіональних економічних систем, публічних організацій.

Необхідність та особливості використання основних методів прогнозування в регіональних економічних системах, публічних організаціях України. Досвід застосування експертних методів, методів екстраполяції та моделювання в Україні. Сучасний стан та тенденції стратегічного розвитку вітчизняних регіональних економічних систем, публічних організацій в період економічної кризи.

Тема 8. Визначення конкурентоспроможності регіональної економічної системи, публічної організації

Конкуренція як вихідна категорія ринкової економіки. Конкуренція та конкурентоспроможність. Аналіз конкурентного середовища в галузі. Модель галузевої конкуренції М. Портера. Ключові фактори успіху та методи їх визначення. Необхідність розробки стратегій конкуренції діяльності організації на ринку. Конкурентоспроможність продукту (послуги) та визначення його критеріїв. Параметри та показники конкурентоспроможності. Методи оцінки конкурентоспроможності продукту. Якість та конкурентоспроможність.

Методи підвищення конкурентоспроможності продукції. Конкурентоспроможність регіональної економічної системи, публічної організації. Конкурентний статус організацій. Оцінка конкурентоспроможності організації. Напрями і методи підвищення конкурентоспроможності регіональної економічної системи, публічної організації. Вплив конкурентоспроможності регіональної економічної системи, публічної організації на стратегію її розвитку.

Методика вибору стратегії розвитку за матрицею А.А. Томпсона та А.Дж. Стрікланда. Визначення стратегічної групи конкурентів. Застосування «карти стратегічних груп» в аналізі середовища регіональної економічної системи, публічної організації.

Модуль 2

Стратегічне управління на регіональному та місцевому рівнях

Тема 9. Сутність стратегічного планування

Стратегічне планування як основний інструмент в забезпеченні реалізації стратегічних цілей. Сутність та необхідність стратегічного планування. Мета, етапи і принципи стратегічного планування. Визнання існування, причини та сутність бар'єрів стратегічного планування. Необхідність комплексного підходу до подолання бар'єрів. Способи подолання бар'єрів щодо впровадження стратегічного планування для регіонів України та окремих публічних організацій.

Порівняльна характеристика моделей стратегічного планування: на основі «стратегічної прогалини»; орієнтованої на створення та підтримку конкурентоспроможності організації; що базується на урахуванні ринкових переваг; орієнтованої на створення позитивного іміджу; що враховує розміри організації. Критичний аналіз підходів.

Особливості та проблеми побудови системи стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях в Україні, окремих публічних організаціях.

Тема 10. Стратегічні плани, проекти і програми

Необхідність існування планових документів різного типу та їх взаємозв'язок. Зміст, структура, характерні риси і відмінності стратегічного плану. Стратегічний план як інструмент реалізації стратегій різного типу.

Роль стратегічної програми в системі стратегічного планування. Стратегічна програма в системі планування. Відмінності стратегічних планів і програм. Класифікації стратегічних програм. Особливості їх формування та сфери застосування. Особливості формування регіональних стратегій розвитку.

Фінансовий аналіз діяльності публічної організації – як елемент планування її фінансової стратегії. Характеристика ієрархічних рівнів у системі фінансового планування. Система стратегічних, поточних та оперативних планів. Зв'язок стратегічних та поточних планів регіональної економічної системи, публічної організації. Особливості альтернативних планів. Планові показники.

Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління

Визначення організаційної структури управління (ОСУ). Стратегія і структура: характеристика взаємозв'язку, ОСУ як інструмент виконання стратегій. Підходи І. Ансоффа, Г. Саймона, Г. Мінцберга і А. Чандлера до

визначення ролі ОСУ в стратегічному управлінні. Порівняльна характеристика «традиційних» та стратегічних ОСУ.

Особливості формування та характеристика ОСУ стратегічного типу. Диференціація та інтеграція в ОСУ при переході до стратегічного управління. Класифікація ОСУ за Г. Мінцбергом. Характеристика матричних структур. Переваги та недоліки, сфера застосування проектних структур. Характеристика і типи дивізіональних структур. Сутність концепції SBU — Strategic Business Unit — («стратегічного господарського центру» — СГЦ). Характеристики та типи СГЦ. Роль централізованих формувань в ОСУ стратегічного типу.

Тема 12. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм

Сутність та роль фінансово-економічного забезпечення (ФЕЗ) у стратегічному управлінні. Функціонування підсистеми ФЕЗ як інструменту досягнення стратегічних цілей організації, реалізації інвестиційної, кредитної, дивідендної та іншої політики.

Маркетинговий підхід у діяльності організації та реалізації його стратегічних планів і програм. Особливості товарної (продуктової), цінової, комунікаційної політики та політики збуту організації та її вплив на її стратегію розвитку. Економічні відносини між окремими підрозділами публічної організації в умовах стратегічного управління та способи їх поліпшення.

Тема 13. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління і формування стратегічної поведінки персоналу

Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Сутність і механізм формування корпоративної культури як об'єкта стратегічного управління. Фактори, елементи та типи корпоративної культури. Характеристика сильної та слабкої корпоративної культури.

Сутність, методи і порядок формування стратегічної поведінки в управлінні. Використання змістовних і процесуальних теорій мотивації в стратегічному управлінні. Характеристика та особливості головних мотиваторів та регуляторів в публічних організаціях України. Організація стратегічного розвитку персоналу. Система управління, аналізу та планування кадрового потенціалу публічної організації відповідно до стратегії її розвитку. Залучення, відбір та адаптація персоналу публічної організації.

Тема 14. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління

Поняття та сутність стратегічної інформації. Види, джерела і методи її одержання. Критичний аналіз джерел та методів. Концепція стратегічного моніторингу середовища функціонування регіональної економічної системи,

публічної організації. Характеристика існуючих концепцій побудови інформаційних систем управління. Специфіка основних елементів інформаційної системи стратегічного управління. Стратегічні елементи інформаційних систем регіональної економічної системи, публічної організації і формування підсистеми стратегічного моніторингу.

Типи, роль і завдання контролю в реалізації стратегії розвитку регіональної економічної системи, публічної організації. Об'єкти та вимоги до обліку і контролю в стратегічному управлінні. Форми, методи та інструменти обліку і контролю в стратегічному управлінні. Аналіз у системі стратегічного управління. Вдосконалення системи моніторингу стратегічного управління та стратегічного контролінгу.

Контрольний захід: іспит.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1.					
Змістовний модуль 1.					
Стратегічне управління та його роль у діяльності публічних організацій					
Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організацій	7	1	1		5
Тема 2. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях	7	1	1		5
Тема 3. Сутність стратегії та стратегічного набору	7	1	1		5
Тема 4. Мета в стратегічному управлінні	7	1	1		5
Тема 5. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	8	2	1		5
Тема 6. Середовище публічної організації	8	2	1		5
Тема 7. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища публічної організації	8	2	1		5
Тема 8. Визначення конкурентоспроможності публічної організації	8	2	1		5
Разом за змістовним модулем 1	60	12	8		40
Змістовний модуль 2.					
Стратегічне управління на регіональному та місцевому рівнях					
Тема 9. Сутність стратегічного планування	10	2	2		6
Тема 10. Стратегічні плани, проекти і програми	10	2	2		6
Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління	10	2	1		7
Тема 12. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм	10	2	1		7
Тема 13. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління і формування стратегічної поведінки персоналу	10	2	1		7
Тема 14. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного	10	2	1		7

управління					
Разом за змістовним модулем 2	60	12	8		40
Усього годин	120	24	16		80
Контрольний захід (іспит)					
Усього годин	120	2432	16	-	80

5. Теми семінарських занять
(навчальним планом не передбачено)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1.		
Стратегічне управління та його роль у діяльності публічних організацій		
1	Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організацій	1
2	Тема 2. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях	1
3	Тема 3. Сутність стратегії та стратегічного набору	1
4	Тема 4. Мета в стратегічному управлінні	1
5	Тема 5. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	1
6	Тема 6. Середовище публічної організації	1
7	Тема 7. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища публічної організації	1
8	Тема 8. Визначення конкурентоспроможності публічної організації	1
Змістовний модуль 2.		
Стратегічне управління на регіональному та місцевому рівнях		
9	Тема 9. Сутність стратегічного планування	2
10	Тема 10. Стратегічні плани, проекти і програми	2
11	Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління	1
12	Тема 12. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм	1
13	Тема 13. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління і формування стратегічної поведінки персоналу	1
14	Тема 14. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління	1
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять
(навчальним планом не передбачено)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1.		
Стратегічне управління та його роль у діяльності публічних організацій		
1	Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організацій	5
2	Тема 2. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях	5
3	Тема 3. Сутність стратегії та стратегічного набору	5
4	Тема 4. Мета в стратегічному управлінні	5
5	Тема 5. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	5
6	Тема 6. Середовище публічної організації	5
7	Тема 7. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища публічної організації	5
8	Тема 8. Визначення конкурентоспроможності публічної організації	5
Змістовний модуль 2.		
Стратегічне управління на регіональному та місцевому рівнях		
9	Тема 9. Сутність стратегічного планування	6
10	Тема 10. Стратегічні плани, проекти і програми	6
11	Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління	7
12	Тема 12. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм	7
13	Тема 13. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління і формування стратегічної поведінки персоналу	7
14	Тема 14. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління	7
	Разом	80

9. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів.

Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Тренінги, Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

10. Методи контролю

Проведення поточного контролю, виконання та захист контрольної роботи, фінальний контроль у вигляді контрольного заходу (усно).

11. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

11.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0... 10	4	0...40
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...10	4	0...40
Модульний контроль	0...10	1	0...10
10Усього за семестр			0...100

Модульний контроль складається з 10 теоретичних тестів (по 1 балу), які оцінюються у 10 балів.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

11.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління» студент повинен знати:

- місце та роль стратегічного управління в системі управління публічною організацією;
- причини виникнення і переваги стратегічного управління;
- сфери використання стратегічного управління у публічній галузі;
- відмінності концепцій стратегічного управління;
- особливості використання стратегічного управління в діяльності суб'єктів публічної сфери;
- практичні результати застосування стратегічного управління;
- особливості формування регіональних стратегій розвитку;
- критерії результативності та ефективності стратегічного управління в публічній сфері;
- шляхи вдосконалення механізму стратегічне управління в Україні;
- позитивний зарубіжний та вітчизняний досвід розробки стратегій

регіонального та місцевого розвитку.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління» студент повинен вміти:

- аналізувати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на прийняття стратегічних рішень;
- визначати місію, цілі, стратегії розвитку та стратегічний набір для регіонального та місцевого рівнів, а також для публічних організацій відповідно до конкурентного середовища;
- розробляти та аналізувати стратегічні плани для публічних організацій та забезпечувати їх ефективну реалізацію;
- розробляти заходи щодо економії трудових, матеріальних та фінансових ресурсів публічних організацій у процесі розробки та реалізації стратегії розвитку.
- проводити аналіз нормативно-правового забезпечення стратегічного управління;
- виміряти продуктивність, результативність та ефективність стратегічного управління на регіональному та місцевому рівнях;
- здійснювати діагностику розвитку регіональних економічних систем в процесі стратегічного управління;
- виконувати аналіз сучасних механізмів стратегічного управління в Україні.

11.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни Стратегічне управління визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка **«Відмінно»** (А): 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка **«Добре»** (В): 83 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;

3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «Добре» (С): 75 – 82 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень;
- 4) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «Задовільно» (D): 68 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка «Задовільно» (E): 60 – 67 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- 4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка «Незадовільно» (FX): 1 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

Загальне оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою з подальшим переведенням у систему ECTS:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсовому проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
83 - 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 -74	D		
60 – 67	E	задовільно	незараховано з можливістю повторного складання
1 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

12. Методичне забезпечення

1. k601@khai.edu - електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- робоча програма дисципліни;
- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації для виконання курсових робіт та проектів, розрахункових та розрахунково-графічних робіт, лабораторних та практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- тематики індивідуальних завдань;
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

2. Ковальчук В.Г. Стратегічний менеджмент Навчально-методичний посібник для організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» – Харків : ХННІ ДВНЗ «УБС», 2019. – 165 с.

3. Ковальчук В.Г. Методичні рекомендації до проведення семінарських та практичних занять для підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» – Харків: ХННІ ДВНЗ УБС, 2017.– 23 с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с.
2. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с.
3. Вороніна А.В. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. / А. В. Вороніна, А. Ю. Берьозкіна ; Дніпров. держ. техн. ун-т (ДДТУ). – Кам'янське : ДДТУ, 2017. – 417 с.
4. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. посіб./ В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.
5. Ковальчук В.Г. Новий публічний менеджмент як форма менеджеризму в сучасних умовах регіонального управління в Україні / М.. Латинін, В. Б. Родченко та ін.// Державна економічна політика регіонального розвитку : Навчальний посібник за заг. ред. проф. М.А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с. С. 131-148.

6. Кравченко О.І. Стратегічне управління у сфері публічного управління та адміністрування [Текст] : навч.-метод. посіб. / О. І. Кравченко. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. – 137 с.
7. Моделі та методи стратегічного управління в органах виконавчої влади України [Текст] : навч. посіб. / В. В. Казимир [та ін.]. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – 151 с.
8. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
9. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері [Текст] : навч. посіб. / [С. О. Телешун] ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. публ. політики та політ. аналітики. – Київ : НАДУ, 2018. – 190 с.
10. Тертичка В.В. Стратегічне управління [Текст] : підручник / Валерій Тертичка. – Київ : К.І.С., 2017. – 931 с.
11. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти [Текст] : [монографія] / [С. М. Серьогін та ін. ; за ред. С. М. Серьогіна] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 275 с.

Допоміжна

1. Ковальчук В.Г. Державне управління в європейських моделях регіонального розвитку: досвід для України. Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2015. – № 1 (47). – 420 с. . – Режим доступу :<http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-1/doc/3/01.pdf>. – Назва з екрана.
2. Ковальчук В.Г. Державне управління соціально-економічним розвитком регіону : монографія. – Х. : Золоті сторінки, 2013. – 296 с
3. Ковальчук В.Г. Методологічні засади вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник Академії муніципального управління : збірник наукових праць, серія «Управління», випуск 1. – К. : Академія муніципального управління. 2015. – С. 202-209.
4. Ковальчук В.Г. Нові підходи до управління соціально-економічним розвитком регіонів. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. : електронне наукове фахове видавництво Херсонського національного технічного університету / гол. ред. проф. Лопушинський І.П. – 2015. – № 1. – Режим доступу : <http://www.irbis-nbu.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Ковальчук В.Г. Нормативно-правові засади стратегічного планування на регіональному рівні. Формування регіональних стратегій розвитку в

Україні. Українська практика розробки та реалізації стратегій розвитку територій / Латинін М.А., Майстро С.В., Статівка Н.В. та ін. // Державна економічна політика регіонального розвитку : монографія // за заг. ред. д.держ.упр., проф. М. А. Латиніна. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017 – 420 с. – С. 214-271.

6. Ковальчук В.Г. Навчально-методичний посібник для організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» спеціальності «073 Менеджмент». – Харків : ХННІ ДВНЗ «УБС», 2019. – 165 с.
7. Ковальчук В.Г. Удосконалення вітчизняного досвіду з формування та реалізації регіональних стратегій розвитку. Вісник Національного університету цивільного захисту України : збірник наукових праць. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2017. – Вип. 2 (7). – (Серія «Державне управління»). – Режим доступу [http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol7\(17\)/42.pdf](http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol7(17)/42.pdf) – Назва з екрана.
8. Краснокутська Н.С. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. / Н. С. Краснокутська, І. А. Кабанець ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – 459 с.
9. Кушлик О.Ю. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Кушлик, Г. С. Степанюк ; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу, Каф. менеджменту і адміністрування. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 235с.
10. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління [Текст] = Theory and practice of strategic management : монографія / С. А. Романюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ : НАДУ, 2019. – 231 с.
11. Сучасні технології стратегічного управління в умовах євроінтеграції [Текст] : монографія / [І. О. Кузнецова та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Кузнецової ; Одес. нац. екон. ун-т. – Харків : ПромАрт, 2018. – 184 с.
12. Стратегічне управління системною стійкістю національної інноваційної системи [Текст] : колект. монографія / [Прокопенко О. В. та ін.] ; за заг. ред. проф. Прокопенко О. В. та доц. Омеляненко В. А. – Суми : Триторія, 2019. – 222 с.
13. Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с.
14. Сивак Т.В. Стратегічні комунікації у системі публічного управління України [Текст] : монографія / Т. В. Сивак. – Київ : НАДУ, 2019. – 338 с.
15. Соловійов С. Г. Стратегічні комунікації в публічному управлінні [Текст] : монографія / С. Г. Соловійов. – Харків : Точка, 2019. – 374 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>